

БЯВЛЕНИЯ:

стр. 30 от. на кв. ом.
р. 20 от. " " "

дрезъ:

В. Дурманов — Бабадагъ.

Ржкоп. не се връщ. ная

ACKNOWLEDGMENTS:

Въ България за год. 14 лв.

За странство за год. 28 лв.

Единъ бр. 10 от.

ДОБРУДЖА

ОРГАНЪ НА ЦЕНТРАЛНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ НАРОДЕНЪ СЪВЪТЪ

Мелкозёмный лёд, орёда и потынь

Мюслиманатъ въ Добруджа. — Положението на бойнитъ фронтове. — Около смѣната на кабинета. — Прѣгледъ на пресата. — Справедливъ арбитъръ. — Изъ Ромѣния, Бесарабія и чужбина. — Хроника и пр.

Ант. Борлаховъ.

МЮСЮЛМАНЪ ВЪ ДОБРУДЖА.

Някой до сега отъ българска страна не е отричалъ, че въ северна Добруджа има и мюсюлмани, както има и много други народности, дошли като изгнаници или колонисти отъ своитѣ отечества да дирятъ сгядъ мѣстното българско население приютъ, подслонъ, поминъкъ и леки печалби. Преди 40 години, дѣйствително, мюсюлманитѣ въ Добруджа били многобройни. Следъ крымската война (1856 г.) тукъ били настанени отъ турското правителство, като колонисти, по-вече отъ 60,000 татари и почти толкова черкези. Презъ руско-турската война отъ 1877/1878 г. всички черкези и по-голямата частъ отъ татаритѣ, следъ като ограбили добитъка и покщинната на мѣстното население, избягали въ Турция. Следъ 1878 г. ромънското владичество обеземли, ограби и застави мнозина отъ останалитѣ мюсюлмани да се изселятъ въ Турция и България. Днесъ добруджанскитѣ мюсюлмани сѣставятъ толкозъ незначително малцинство спроти общия брой на населението, че въ какви етнически права върху Добруджа тѣ не могатъ да сѣдадатъ на Турция. Споредъ ромънската статистика за населението, дадена въ отчетитѣ за 1910 г. на Тулчакия и Кюстендженския префекти, въ цѣла северна Добруджа е имало презъ сѣщата година 10,937 турци и 23,181 татари. Отъ общия брой на населението (328,172 ж.) тур-

Турците и татарите въ Добруджа, заедно съ другите народности, се самоопределиха. Въ първия добруджански народен съборъ тяхните представители заявиха, че предъ ромънското и всяко друго владичество, тѣ предпочитатъ българското владичество, защото вярватъ, че подъ послѣдното ще намърятъ всички условия за свободно национално самоопредѣленіе и всички гаранции за гражданско, политическо и религиозно разво-
лнение.

*) V. M. Kogălniceanu. Dobrogea. Drepturi politice fără libertați. ctp. 134.

Отказът на добруджански-
та мюсюлмани да се подчинят
на влущенията, които идатъ отъ
Цариградъ, е вай-добриятъ ст-
говоръ на сегашните турски претен-
ции. Въ Цариградъ трябва
да си взематъ добра бълважка
отъ него. Тамъ трябва да разбе-
ратъ, следъ горчивия хапъ, кой-
то имъ поднесе юстенаджелски-
ятъ конгресъ, че турците и та-
тарите въ Добруджа искатъ да
живеятъ въ добро разбирате-
ство съ българите и че тѣ от-
хвърлятъ съ възмущение мащен-
ската грижи на ония турски по-
литики, които отново искатъ да
ги тикнатъ подъ тежкия гнетъ
на ромънската олигархия.

Полужението на бойните фронтове.

Бюлетень отъ штаба на дѣйс. арміи
за 1 юлій 1918 г.

Македонски фронтъ. От двѣтъ страни на Охридското езеро и на нѣколко мѣста въ завоя на Черна отъ наша и неурмятелска страна вѣдом огъненъ нападениѣ. Въ Мѣгленско и источно отъ Вардара нашѣтъ постове прогониха отъ бомби нѣколко неурмятелски шурмови групи. Въ прѣдпоказионната мѣстность западно отъ Сересъ разпрѣснахме отъ огънь нѣколко грѣнци разушавателни взвода. Въ дѣлнѣта на Струма оживена аероплана дѣйностъ отъ двѣтъ страни.

Съюзнически свѣдѣния.

Западенъ воененъ театръ. Нищо ново.

Италиянский фронт. Вiena. Наши войски опразднили Коль-Дель-Росо и Монте-Ди-Валь-Бела и се оттеглили въ гората Шюее. Тога тѣ сторили поуже задръжанието имъ ко-
ствало навътрешно тежки жертви.

Около смѣната на кабинета.

Смѣната на правителството въ България, давайки поводъ на германския печатъ да напомни заслугитѣ, които Радославовъ принеся на България благодарение на неговата външна политика, прѣдрича, че бъдещата политика на новото правителство не може да бъде друга, освѣн по-държане и засилване връзките между България и нейнитѣ съюзници, чрезъ които тя ще излѣзе отъ тая война напълно удовлетворена въ нейнитѣ национални аспирации.

Голѣма частъ отъ печата, като констатира това, вади заключение, че причинитѣ за смѣната на кабинета сж вътрѣшни.

Че новото правителство и въобще България ще си остане вѣрна на съюза, нѣма защо да се изтъква, защото колебание не е имало; но че причинитѣ за смѣната сж само вътрѣшни това изобщо въ Германия не вѣрватъ. Случайно, е може би, че разискванията по букурещкия договоръ въ Райхстага, където почетно мѣсто се дава на въпроситѣ, засѣгащи България, се съвпадатъ съ нашата министерска криза и нейното разрѣшеніе; но фактъ е, че докато веднага слѣдъ мира германския печатъ сочеше на задоволеното обществено мнѣние въ България отъ договора, сега се признава, какво отъ тоя договоръ единичка България е останала недоволна. Нашиятъ печатъ не прѣстава да цитира мнѣнията на различни германски депутати за несправедливото разрѣшеніе на добруджанския въпросъ.

Отъ всѣкъдѣ се чуватъ пожелания за по-скорошното му разрѣшеніе въ полза на България. Даже и г. фонъ Кюлманъ пожелава вѣрното положение да бъде по-кратко и да намѣри естественото си разрѣшеніе — присъединяването на сѣверна Добруджа къмъ България.

При тия тѣй ясно изказани възгледи, при тия съжаления за станалото и пожелания за бъдещето на сѣверна Добруджа отъ страна на тия, които дадоха това незадоволително за

България разрѣшеніе на добруджанския въпросъ. ний се пита, жомъ Германия, най-мощната сила въ съюза, схваща въпроса, както насъ, защо той не доби правилно и окончателно разрѣшеніе? Дали Турция е погрѣшила и въ такъвъ случай, коо кара тази наша съюзница да иска компенсации за освободената съ българска кръвъ Добруджа и то компенсации отъ наша територия? Ний се съмняваме дали тя би посмѣла да дѣри въобще компенсации за присѣдиняването на Добруджа къмъ България, ако за това не би имала поддръжката на нѣкого.

При първата проява на нашето недоволеніе отъ кондоминиума, нѣтъна ни се, че той билъ наше прѣдложение. Прѣстана, обаче, това натягане, защото абсурдъ е ний да искаме доброволно съвѣстно владѣние на една областъ, която не ни се оспорва. Тоя кондоминиумъ нахѣри своето обясненіе още при капитулирането на Ромѣния; когато нашитѣ съюзници изработиха основата на прелиминарния миръ. Каза ни се, че Добруджа вѣременно се отстъпва «на съюзницитѣ», за да не се дразни Ромѣния. Защо сега, когато нѣма вече тая «опасностъ» Добруджа не се отстъпва на България?

Ясно е, че тая Добруджа, правата ни надъ която, се защитаватъ и отъ нашитѣ съюзници, е изплатена щедро на побѣдена Ромѣния съ Бесарабия, въ още не е откупена напълно отъ нашитѣ съюзници.

Германия слѣдъ като си обезпечи откупа за нея, праща ни да уредимъ скѣткитѣ си съ Турция, като ни спрѣдѣла даже и цѣната. Тя отива до тѣхъ, че прѣдѣржава спора, като свързва разрѣшеніето на добруджанския въпросъ съ Маринския, който за насъ не сжестествува по силата на единъ договоръ, сключенъ подъ опеката на самата Германия.

До колко г. ф. Кюлманъ е безпристрастенъ въ спора, може да се сяди по отговора му на г. Шрезианъ, който защитава нашата кауза, само защото я намира права. Г. Кюл-

Германия клони въ полза на българскитѣ искания. Отъ противното той не се страхува.

За да си вземемъ нашата Добруджа безъ компенсации, безъ еквивалентъ отъ нашето собствено тѣло, може би, правителството на Радославовъ е било принудено да не смѣта, че цѣлитѣ на България сж цѣли и на нашитѣ съюзници. Може би, то е трѣбвало да бъде по-прѣдвидливо за бъдещата участъ на Добруджа, когато тя, по искането на Германия, се отстъпване на съюзницитѣ, само за да не се дразни Ромѣния. Явно е, че то трѣбваше по-късно да поиска компенсации срѣщу Кавказъ, срѣщу Кримъ, срѣщу Черноморската руска флота, най-послѣ срѣщу всички придобивки, постигнати съ общи усилия на съюза, за да може да получи за България поне това, което ѣ се пада не случайно, а по-право.

Ясно е, че въ нашата външна политика която въ България никой не допуска да се промѣни, се пакува въпроси, по които може да нѣма еднакви схващания. Дали схващанията на правителството на Радославовъ по тия въпроси не сж били съобразни съ българскитѣ интереси, или съ други думи, дали не е имало и причини не отъ чисто вътрѣшенъ характеръ за неговото сѣбяване, бъдащото ще покаже.

По категориченъ е графъ Ревентловъ въ „Дойче Тагесцайтунгъ“. Той не сподѣля мнѣнието, че причинитѣ за смѣната на кабинета сж главно вътрѣшни; споредъ него добруджанския въпросъ и тоя за Сересъ Драма и Кавала сж главнитѣ фактори, които лишиха Радославовъ отъ довѣрието на страната.

Графътъ се съмнява, дали е било цѣлесъобразно да се оставатъ висащи тия въпроси, както и да се свързва първия отъ тѣхъ съ турско-българския пограниченъ въпросъ. Той счита, че политиката на германското правителство е главниятъ виновникъ за неизскренитѣ отношения между Германия и България, и не намира основанията на ония германски вѣстници, които прѣдричатъ, че новото българско правителство ще върви по

че политиката на Кюлманъ не е бѣлѣстна и че той не проявява «неподръжливостъ» такътъ на единъ държавникъ.

Графъ Ревентловъ на край напомни, че въ отношенията между Германия и България сж необходими прѣди всичко, лѣнностъ, опрѣдѣленостъ и взаимно довѣрие.

Като имаме прѣдъ видъ декларацията на г. Малиновъ, че външната политика на правителството ще прѣслѣдва само цѣлитѣ, опрѣдѣлени на бойното поле отъ въоръжения български народъ ведно съ славнитѣ съюзници, нека се надѣваме, че новото правителство ще работи за изясненіе на отношенията ни съ съюзницитѣ и за засилване взаимното довѣрие, безъ което нѣщо е да се върви задръжно до край. □

ПРЕДЪЗНАМЕНАТА

„Frankfurter Zeitung“. Очакваше се, че при дебатитѣ върху ширината договоръ съ Ромѣния ще се съблюдаватъ по-вече интереситѣ на отечеството, отколкото всѣки другъ пактъ. Но необходимостта наложи щото ораторитѣ да се задоволятъ съ общо характеризирани на тоя договоръ и да изкажатъ само общи пожелания, които по послѣ, може би ще се оформятъ въ резолюции. Углавното прѣсѣдване на лицата, които сж третирана злѣ германскитѣ плѣнници, заемаше първо мѣсто наравно съ желанието щото съ кондоминиума въ Добруджа да се завърши по-добър днесъ, отколкото утри, като послѣдната се присѣдини къмъ България. На графъ Вестарпъ правѣше удоволствие да нарѣче мирния договоръ съ Ромѣния «небезанексиченъ» и затова изтъкваше нуждата отъ справяне западната и източна граници на Германия.

Фонъ Кюлманъ наблѣгна, че кондоминиумътъ въ Добруджа е само една прѣходна мѣрка, че никой не мисли да държи България далечъ отъ нея и, че ако Германия се намѣсва въ спора между България и Турция, тя дѣйствува само като честенъ посрѣдникъ, и иска да ототрани подозрѣніето, че тя прѣдпочита една отъ странитѣ за смѣтка на другата. Какви ще бъдатъ нашитѣ отношения съ Ромѣния, не може да се прѣдвиди. Трѣбва да се очаква, че недоразумѣнията скоро ще се изживѣятъ защото ромѣнскитѣ народъ въ своето

Професоръ Романски и Д-ръ Пеняковъ.

Продължение отъ бр. 152.

Ромѣнски свидѣтелства по въпроса за Добруджа. (1878 г.)

Заключение на брошурата „Добруджа“ отъ Н. В. Локустану.

Отхвърляме тая позорна и безчестна търговия.

Защото, отъ уважение къмъ отнетата ни Бесарабия, нашиятъ дългъ ни налага да не приемемъ размѣната, понеже, освѣнъ нейниятъ трауръ, ще останемъ съ това едно съмнѣние въ душата ѣ, че я продадохме, тѣй както Юда продаде Христа и ще започнемъ прѣдъ нашето потомство история, нѣто си като братоубийци.

Не приемаме Добруджа, защото тя е единъ вѣремененъ ренсвитъ, който рано или късно ще бъде претендиранъ.

Но бѣхме ли вищо длѣжни на Русия и въ 1853 год., обаче, тя ни я отне като залогъ, а нѣмо ли оста, когато ще ѣ дължимъ Добруджа? Ти ни остави днесъ Бесараб и, подъ прѣдлогъ, че въ 1856 год. чрезъ Парижкия договоръ е била огнѣта отъ нея; утримъ ошчо, че вѣдущи на българитѣ да претендиратъ отъ Силистра до Расово, подъ прѣдлогъ, че тия области имъ е отнета въ 1878 год.

чрезъ Берлинския договоръ. Русия отъ 10 вѣка насамъ не живѣе, освѣнъ чрезъ митрици и се, е уголѣмела само чрезъ завоевания.

Прѣди да узнаемъ намѣреніята и рѣшеніето на конгреса, народнитѣ прѣдставителства единодушно рѣшиха, даже и въ случай че Европа рѣши да ни се отнема Бесарабия, Ромѣния да не приема по никакъвъ начинъ Добруджа. Въ едно отъ тия за сѣдания министъръ прѣдседателя и пълномощния министъръ който ще ни прѣдставлява въ Конгреса, заявиха: нѣма да приемемъ Добруджа, защото се намира отъ нѣтъ нашитѣ естествени граници и, защото не имаме единъ животъ съ тия многобройни племена, които населяватъ тия области. Съ тия задължения замянаха за Конгреса ромѣнскитѣ делегати.

Европа ни осъди да изгубимъ Бесарабия, защото се съюзихме съ тия, които сж водили войната за унищожаването на Парижкия договоръ, отъ който ни се повърна тая областъ и

се гарантира нашето политическо съществуване, вземайки ни подъ своята колективна закрила. Да оцѣлюемъ, правителството да изтегли войската и чиновницитѣ отъ тая частъ на Ромѣния, защото не можемъ ототой прѣдъ насамѣното; но Добруджа да не приемемъ, защото приемането ѣ не е задължително.

Н. В. Локустану.

Уводна статия изъ в. „Prensa“.

Днесъ желаемъ да проучимъ въпроса за анексирането на Добруджа.

На първитѣ два въпроса, ромѣнското правителство трѣбва да отговори утвърдително на добросъзнатѣ въ Берлинския договоръ велики сили, ако намѣрватъ да призватъ нашата независимостъ. Така гласи Берлинския договоръ. Въ него се казва, както поддържатъ нашитѣ управници, съ смѣло прѣзрѣние къмъ истината и нацимата, че ний сега сме напълно независими и че тая независимостъ сме спечелили чрезъ пролѣтата кръвъ на милиони ромѣни. По отношение анексирането на Добруджа, Берлинскитѣ конгресъ ни позволява да отговоримъ по начинъ отрицателенъ. Ако отговоримъ утвърдително на първитѣ два въпроса; ако ототамъ Бесарабия на Русия и ако се согласимъ да дадемъ граждански и политически права на еврейитѣ, Европа ще ни признае за независими, даже и да не приемемъ Добруджа.

Това е рѣшеніето на Европа, върху което, споредъ както се хвалятъ нашитѣ управници, сж указали най-големо влияние. — Дано имъ бъде на добро!

Въ камарата, 46 почитаеми депутати сж направили едно прѣдложение въ бюрото, чрезъ което заявяватъ категорично, че не ще приематъ никакви начинъ Добруджа. Тия почитаеми депутати отиватъ още по-далечъ: тѣ настояватъ щото ромѣнското правителство да протестира прѣдъ великитѣ сили противъ анексирането на Бесарабия отъ Русия.

Явно е, че нашия протестъ не ще има никакво послѣдствие.

Грабнаха ни Бесарабия; тя е вече изгубена! Имаше моменти, когато ти можеше да бъде спасена. Когато Николай Николаевичъ изпрати прочутата телеграма до нашия князь, чрезъ която го молехме незабавно да мине съ войската си Дунавъ, Русия приемайки каквито и да е условия (текотуално), тогава ромѣнското правителство, което знаеше декларацията на Горчаковъ, трѣбваше да побърза да сключи единъ договоръ съ руското правителство, поне съ нѣколко думи: «Русия се отказва отъ своитѣ претенции надъ Бесарабия; въ замяна на това Ромѣния поставя на разположение своитѣ военни сили, не искайки нищо друго освѣнъ това, което претендава».

Слѣдва.

болшинство е безучастен в решението на военно-любивите политики. Приемането на договора от едно голямо мнозинство на райхстага е вън от всякакво съмнение.

„Neue Freie Presse“. Ръчката на държавния секретар фон Кюлманъ предизвиква сериозни грижи при скорошното започване на четата година на войната. Когато той заяви, че войната ще продължи през есента и зимата, извика едно дълбоко раздвижване въ Райхстага. Още Молтке, преди каза, че една бъдеща война ще се отличава много от досегашните. Като очерта страшно засилване на въоръжението, той заяви, че, въпреки безотличните победи, никакви миренски лъчи още не проникна през тъмнината. Чрез военен път, заяви той, едва ли ще достигне до дипломатически преговори за мир. Фон Кюлманъ, следователно, с за мира по споразумение. Държавният секретар се противопостави на гледището Балеуръ, че Германия се отръпва към съвременно господство с малко, но сполучлив думи.

Справедливъ арбитъръ.

Следъ ръчката на германския секретар на външните дѣла г. фон Кюлманъ по Букурещкия мирен договоръ въпросътъ за Добруджа влиза въ нова фаза. Ако до тази ръчъ той, поне легално, се ограничаваше само между България и Турция, следъ нея той става легален и между България и Германия. Намекътъ, следователно, на частъ германския печатъ, че ний, българите, при спора си с Турция неоснователно сме имали и Германия, остава въ пазни на този печатъ.

Още когато въпроса за Добруджа се свърза по единъ съвѣтъ изкуственъ начинъ съ този за Марица, за насъ бѣ неокрито, че покрай България и Турция въ него участва и Германия, която макаръ и под формата на безпристрастенъ арбитъръ, влага за разрешението и сериозни свои задачи. Върнатата, съ която г. фон Кюлманъ взе отстраната на турците, най-често доказва това. Ние знаехме, че нашия често националенъ въпросъ е въ ръцѣта на фон Кюлманъ изотрѣлъ, съ който той се отръпва да убие едновременно два зайца. Неговата основна цѣль да постави подъ германска зависимостъ износа на суровитѣ материали и да ги гарантира свободата на съобщенията въ изтокъ и юго-изтокъ, като ограничи стопанската свобода на държавитѣ, които се намиратъ въ тия посоки, по отношение на България и Ромъния добъ непосредственъ изразъ въ свързването на добруджанския въпросъ съ територията на договора отъ септември 1916 г. Тая цѣль той отстоя и въ своята ръчъ, макаръ че, отъ дипломатическа, окръпулзостъ, счѣте за нужно да говори само за спора между Турция и България, като вземе отстраната на Турция.

Аргументитѣ, които турцитѣ трупатъ неспирожонато, за да подкрепятъ своитѣ претенции, не издържатъ никаква критика. Абсолютно всички тия аргументи тѣ можеха да наведатъ и при сключването на септемврийския договоръ. Тѣ знаеха тогава още, че въ спорната областъ има турци, тѣ знаеха тогава още въ какво положение оставятъ Едрине и ж. п. линия отъ Едрине за Цариградъ, тѣ оцѣниха тогава още какво значение има тая територия за България и за това разчитаха, че отъ нея ще спечелятъ и спечелиха България за своята кауза. Войната и присъединението на Добруджа къмъ България не измѣнятъ отъ нищо всички тия факти, за да иматъ тѣ основание да ги поднасятъ отново и да искатъ да ги оттеглятъ доброволно даденъ та дума.

Единственъ аргументъ, който би заслужавалъ внимание, е неоснователния турски страхъ, че ако Добруджа се присъедини къмъ България, то двата пътя отъ Цариградъ за западъ — Кюстенджа — Черна Вода и Едрине — Нишъ оставатъ въ зависимостъ отъ

България. Но и този аргументъ загубва своята остойностъ, щомъ като Германия задържа въ свои ръцѣ пътя презъ Кюстенджа — Черна Вода, а пристанището Кюстенджа остави свободно. Съ това България фактически е подарка само на пътя Нишъ-Едрине, този, който тя владѣше и при сключването на септемврийски договоръ.

Нима защо да повтариме тукъ, че договорътъ отъ септември е похлбната дума на самитѣ турци, нима защо да набѣлгаме и на факта, че отъ този договоръ е свързана четостъ на два могащи наши съюзника, че подъ този договоръ е сключенъ подписъ на турскитѣ държавници и, че е станалъ подъ гаранцията на председателитѣ на Г-нъ фон Кюлманъ. За насъ е важно да се разбере, най-послъ, че между въпроса за Добруджа и този за Марица няма нищо общо, защото присъединението на държавата не измѣня въ нищо общи условия, при които подписътъ на турскитѣ държавници бѣха сключенъ подъ договоритѣ постановления.

Г-нъ фон Кюлманъ, вѣроятно, самъ е чувствувалъ деликатното положение, въ което би попадналъ, ако бѣ обосновавалъ претенциитѣ на турцитѣ така както тѣ ги аргументиратъ, затова е избѣгналъ това, като взема неоснователно отстраната на Турция, той попада въ друга крайностъ, която не малко усложнява спора. Той признава претенциитѣ на България върху Добруджа за справедливи, признава за такива и претенциитѣ на Турция върху Марица, но прѣмътчава претенциитѣ на България върху Марица, които произтичатъ, отъ една страна, отъ договора, станалъ подъ гаранцията на леговия прѣдседателъ и отъ друга — отъ възникнитѣ стопанствено-съобщителни нужди на България. Такова прѣмътчаване, може би, е удобенъ дипломатически маниеръ, но той не внася никакво улеснение върху спорния въпросъ. Напротивъ тѣ дава право да се разбира, че подъ форма турскитѣ претенции, се цѣли да отнемемъ стопанската свобода на България, до колкото тя е свързана съ дедеагачикто пристанище.

Прѣмътче ли се послѣдното условие, спорътъ добавя една съвѣтъ лесно разрешима престо, защото връзката между Добруджанския и Маришкия въпросъ изчезва. Съ нея изчезва и спора около Добруджа, защото нито Турция, нито Германия сѣ опирали въ нищо правата на България върху Добруджа. Тогава остава само единъ въпросъ за разрешението. Той е: да се счита ли за валиденъ договора между Турция и България отъ 5 септември 1916 година, или не. Върху него дипломатитѣ отъ Цариградъ могатъ да изкажатъ съображенията си и да докажатъ необходимостта за анулирането на договора. А и г-нъ фон Кюлманъ, въ качеството си на незаинтересованъ арбитъръ, ще може да се произнесе до колко тия турски основания иматъ доказателна стойностъ и до колко не.

Така, поставенъ въпросъ би билъ и достоеенъ за дипломатическото изкуство и „справедливо“ посъветъ. Но това прѣдполага незабавното вдигане на кондоминиума.

Д.

ИЗЪ РОМЪНИИ.

(Отъ нашия специаленъ кореспондентъ.)

Букурещъ. В. „Ренишера“ изнася факта, че въ Нишъ легациитѣ на антантата „унифициратъ“ отъ гомѣтъ персоналъ, който водѣлъ една съмнителна и прѣдпа за възобновяването на Ромъния дѣйностъ. Само франската легация имала 25 души дипломатически персоналъ и близо 40 офицери, които, заедно съ генералъ Лавонгъ, оставали въ Нишъ отъ мисията на генералъ Бертъ, реорганизатора на ромънската армия. Органъ на Карпъ счѣта, че двойствеността въ ромънската политика, проявена чрезъ толерането на подобни положения, трѣбна да изчезне.

До сега въ парламента сѣ внесени повече отъ сто интерпелации, голѣми части отъ които сѣ въ свързка съ злоупотребленията и отговорноститѣ на бѣшето правителство.

Въстиятъ „Газета Букурещи-лоръ“, който има тѣсни връзки съ военноекспедиционното управление, помѣта портрета на българския министъръ прѣдседателъ, като го придружава съ следната бѣлѣжка: Царъ Фердинандъ натовари Маликова съ образуването на новото правителство. Малиновъ е шефъ на младата българска демократия. Адвокатъ по професия, той бѣ въведенъ въ политиката отъ известнитѣ държавници Каравеловъ, основателъ на партията, обаче отначало не се чувствуваше особено привлеченъ отъ политическия животъ. До сега е билъ единъ-пѣтъ министъръ прѣдседателъ, — когато Босна и Херцеговина се присъединиха къмъ политиката на централнитѣ сили, на които се обѣгна, за да обяви пълната си независимостъ. Малиновъ минава за единъ отъ най-образованитѣ български политически лица.

Въ Нишъ единъ сенаторъ билъ единъ търговецъ еврейнъ и публичитѣ разграбиха магазина му. Посочено търговци отъ главнитѣ улици затворили магазинитѣ си въ знакъ на протестъ.

Съ трѣна за Швейцария сѣ отпактували, освѣтъ множество ромънски антантанци, още и баронъ Фасчоти, италиански пълномощенъ министъръ, Щегловъ, руско морско аташе, поляковикъ Сола, испанско военно аташе, Луи, ересьски вице-консулъ, Маринковичъ, орбоски пълномощенъ министъръ, Шархъ, секретаръ на ересьската легация.

ИЗЪ БЕСАРАБИЯ.

(Отъ нашия специаленъ кореспондентъ.)

Букурещъ. На новия бесарабски комисаръ, назначенъ отъ ромънското правителство, сѣ дадени следнитѣ атрибуты: да управлява поорѣдствомъ сѣществующитѣ директори, или чрезъ тѣхъ, които ще ги замѣстятъ и които оставатъ, като началници на разнитѣ отдѣли въ държавата. По въпроси, чието разрешението зависи отъ централните власти, комисарътъ ще се сношава съ ромънскитѣ министри. Нащо нѣма да бѣде промѣнено въ признатитѣ вече общински или други колективни организации. Комитетъ има право да назначава въ кой нисши чиновници. По важни организационни въпроси, той ще се поставя въ свързка съ прѣдседателя на Народния Съвѣтъ. Неговата служба ще прѣстане, щомъ се привърши организацията на Бесарабия. Ако тѣхъ права се съпоставятъ съ уголовитѣ, при които стана присъединението на Бесарабия, забѣлзва се едно чувствително ограничаване въ автономията на областта.

Ромънската делегация, пратена въ Бесарабия да закупи кукуретъ, доложила, че населението отказва да продава ни какъто и да било цѣмъ и проявявало нежелание да продава своитѣ храни на ромънски извѣсти и комиси.

Ромънския оплотъ изключилъ отъ лоното на източно-православната ромънска църква бесарабския руски епископъ, като мотивиралъ това съ неговия отказъ да участвува на заседанията на синода и да даде цѣкакви обяснения. Синода рѣшилъ да покани правителството да утѣри бесарабското заседание, че ще бѣде запазена черката автономия на Бесарабия, а само синода цѣлъ да изваде единъ епископъ въ тѣхъ смисълъ. Тая синода хормално поддържа ромънизиранието на бесарабската църква.

Добруджа ще днѣше само чрезъ пробегетъ на Отечеството — майка България!

ИЗЪ ЧУЖБИНА.

(Б. Т. Агенция радиотелеграфа.)

Турската прѣса въ ръчката на Кюмманъ.

Цариградъ. Цариградската прѣса коментира благоприятно ръчката на държавния секретаръ фон Кюлманъ и изказва радостта си, че той е защитилъ тѣхнитѣ законни аспирации.

Авереску противъ Букурещкия договоръ.

Букурещъ. Бившиятъ генералъ Авереску е заявилъ въ Нишъ парламентъ, че не може да признае сключения миренъ договоръ съ съюза.

Английската работническа конференция.

Лондонъ. Конференцията на работничитѣ рѣши съ 1,704,000 гласа, противъ 961,000, — унифицирането на свещеностоединство. Оспоредъ „Таймсъ“ принадлежатитѣ къмъ правителството членове на работническата партия ще се събератъ днесъ, за да разгледатъ положението. Министритѣ отъ работническата партия омѣтатъ резолюцията на конференцията за много сериозна.

Въ следобѣдното заседание на конферентията се яви Керенскъ, който бѣде прѣдставенъ отъ Хендерсонъ и поорѣдчанъ съ разкопчаването отъ странието. Керенскъ извика: „Азъ омѣтамъ, че отъ тая манифестация се изказва съчувствие и на руската демократия, която се бори за единъ тѣхъ сижъ за всички нѣшъ идеалъ. Азъ идъ направо отъ Москва и като, държавникъ и социалистъ, счѣтамъ за мой дългъ да съобща на английския народъ и на пародитѣ отъ цѣлия свѣтъ, че рускиятъ народъ и руската демократия се борятъ противъ тиранията и, че рускиятъ народъ не може да бѣде сломенъ или унищоженъ.“

Когато Керенскъ свърши ръчката си, единъ делегатъ запитъ, отъ кого е делегиранъ Керенскъ, и ако той е можалъ да дойде въ Англия, защо това не е можалъ да стори и Трьостра. Баради това запитване, делегатътъ билъ изключенъ отъ конференцията.

Послѣднитѣ загуби на Италианския фронтъ.

Вена. Въ една ръчъ върху военното положение, унгарския министъръ прѣдседателъ заявилъ, че загубитѣ на Австро-Унгарската армия, презъ врѣме на послѣдната овановка, въ убити, ранени, заболѣли и лѣвнени, възлизатъ на 32,000 души, а тая на Италианцитѣ на 200,000 души.

Около американската военна помощъ.

Берлинъ. До като на 26 юний Линоската радио-телеграфна станция твърдеше, че американскитѣ войски въ Франция възлизатъ на 900,000 души, днесъ тѣ прѣсѣмѣта тѣхното число на 700,000.

СПИСКЪ

на дарителитѣ на фонда „Генералъ-Лейтенантъ Колонъ“ отъ 20.XII 1917 г. до 20.VI 1918.

Отъ минималенъ списъкъ (прѣдъ 20 декември) 87856-15 лв.

Отъ Щаба 1-а конна дивизия 392-50 лв., Щаба на радиотел. отдѣлене при 1-а к. дивизия 116-50 лв., Щаба на 1-а конна бригада 600 лв., Ремонтно етатно конско депо София 135 лв., Перъ Янковъ Павелъ Павловъ — 3 п. Бдински полкъ 50 лв., Щаба на 6-й допълнителенъ ескадронъ 2,000 л., Сборната колездачна рѣта при 1-а к. дивизия 265-35 лв., Щаба на 1-а рота отъ 31-а оборна дружина 169-50 лв., Офицеритѣ отъ Щаба и Тѣловото управление 2-а Армия 670 лв., Валканската банка — София 100 лв., Г. г. офицеритѣ отъ Щаба и отдѣлитѣ на 3-а Армия 640 лв., Софийския окръженъ управитѣль 31 лв.

(Слѣдва)

Хроника

Годишният изпит. Въ Бабадашкото първоначално училище ще се провежда на 7 и 8 юли т. г. Изпитът ще бъде публичен.

Ученическа забава. На 3 т. м. от тукашното първоначално училище ще дадат въ градския театър оперетката „Участията на един Хищник“ (Козата съ оседмът арета, по приказката на брати Грим).

Централният Добруджански Н. Съвет ще заседава на 9 и 10 юли т. г. въ Бабадаг. Ще определя дневния ред за втория Добруджански Народно Събрание.

Против кондоминиума. Въ канцеларията на Ц. Д. Н. Съветъ приютитъ неопирио протести отъ селата и градоветъ противъ кондоминиума въ северна Добруджа. Протестиратъ редомъ отъ българитъ, в руси, и липовани, и нѣмци, и турци, и татари и дори ромъни. Всички смѣтатъ кондоминиума като голямо зло за добруджанското население.

Мабори за делегати за втория Добруджански Народно Събрание сж станали на 30 юни въ 6—7 села. Участвували сж въ тѣхъ масово избиратели отъ всички народности. Избрани сж българи, руси, липовани и татари.

Учебното дѣло въ северна Добруджа. Прѣзъ учебната 1917/1918 година въ северна Добруджа о имало 123 народни първоначални училища, отъ които 14 въ Бабадашка околия, 16 въ Тулчанска, 15 въ Мачинска, 18 въ Исакаченска, 16 въ Коджешанска, 9 въ Меджидийска и 19 въ Кузгунска. Споредъ врѣмето, прѣзъ което за прѣвъ пътъ сж открити, първоначалнитъ училища се разирѣдѣлятъ така: 11 открити прѣзъ м. априлъ,

33 — прѣзъ м. май, 8 — прѣзъ м. юни, 5 — прѣзъ м. юли, 21 — прѣзъ м. септември, 18 — прѣзъ м. октомври, 2 — прѣзъ м. ноември, 3 — прѣзъ м. декември 1917 г., 1 — прѣзъ м. януари, 2 — прѣзъ м. февруари, 1 — прѣзъ м. мартъ и 17 прѣзъ м. априлъ 1918 година.

Въ всички първоначални училища сж работили 217 учители и 18 учителки.

Риболовството въ Разелиското езеро. Край това езеро има три големи риболовски пункта: с. Сарикой, с. Караманкой и с. Джуриловка. Ежедневно риболовцитъ отъ тия три пункта ловятъ сега по 5,000 — 10,000 кгр. риба. Прѣзъ пролѣтъта и есента, когато започватъ пасажитъ на нѣкои видове риба, общото количество на дневната ловитба възлиза на 50,000 — 100,000 кгр.

Въ Сарикой и Караманкой половината отъ уловената риба се взима за нуждитъ на българската войска, а другата половина се оставя на риболовцитъ за свободна продажба.

Срѣдната цѣна въ тия два пункта на проститъ видове риба (щука, шаранъ, сомъ, бабушка, бѣла риба, косатъ и др.) е 2—3 лв., кгр., а за добритъ видове (чига, пѣструга, есетра и моруна) е 4—10 лв. кгр.

Въ Джуриловка всичката риба се реквизира отъ германското етапно управление по следнитъ цѣни:

Голямъ шаранъ 70 ст., срѣденъ шаранъ (чортюпанъ) 60 ст., малъкъ (чортанъ) 50 ст., дребенъ (чортанче) 30 ст., бѣла риба 75 ст., аватъ (бѣлуна) 36—40 ст., бабушка 20 ст., платика 40 ст., линъ 40 ст., щука 50 ст., каракуда 40 ст., сомъ (споредъ голѣмината) отъ 50 ст. до 1 лв., гибанъ 50 ст., моруна и есетра 2-05 л., пѣструга и чига 1-50 лв., каргювъ 1-05 кгр., калканъ 0-80 лв., черенъ хайверъ отъ моруна 28 лв., отъ есетра 23 лв., отъ пѣструга 18 лв.

Промѣни по дипломатията. Пълномощния министъръ въ Бернъ Г. Пасаровъ е уволненъ. За главенъ секретаръ въ министерството на външнитъ работи е назначенъ Г. Радевъ, легационенъ събѣтникъ.

Новъ окр. управителъ въ Кюстенджа. За м. д. окръженъ управителъ въ Кюстенджа е назначенъ варненския адвокатъ Ради Василевъ.

Уволненъ околийски началникъ. Досегашния окол. началникъ въ Кузгунъ е уволненъ отъ длъжностъ.

Книжнина. Получи се въ редакцията на Извѣстия на Българското Дружество на червения кръстъ г. III, бр. 112.

Издрѣжката на училищата въ Добруджа

Прѣзъ изтеклата учебна година отъ народопомагателния фондъ „Добруджа“ сж отпуснати помощи за издрѣжка на народнитъ първоначални училища въ следнитъ села и градове въ Северна Добруджа: 1. гр. Хърсово 1500 л., 2. гр. Кюстенджа 5000 л., 3. с. Хаманджии, Коджешанско 2000 л., 4. с. Токсовъ Кодж. 800 л., 5. с. Анадохкой Кодж. 800 л., 6. гр. Черна-вода 1000 л., 7. гр. Меджидие 2000 л., 8. гр. Мангалъ 1000 л., 9. с. Касъмча, Кодж. 1000 л., 10. с. Касанкой Кюстендженово, 600 л., 11. с. Печеняга, Мачинско 600 л., 12. с. Пелитий, Кюстендж. 1200 л., 13. с. Хасанларъ, Исакаченско 400 л., 14. с. Даутъв, Исакаченско 900 л., 15. с. Капукчи, Кузгунско 1000 л., 16. с. Бейдаутъ, Коджешанско 2000 л., 17. с. Черна, Мачинско 1980 л., 18. с. Карахарманъ, Кюстенженско 1500 л., 19. с. Текиръ-гюль, Кюстейдж. 500 л., 20. с. Каранасуеъ, Кюстендж. 1500 л., 21. с. Алмалъ, Кузгунско 3000 л., 22. Долень Добромиръ 1200 л., 23. с. Горенъ Добро-

миръ 700 л., 24. с. Тестемелъ, Кодж. 1000 л., 25. с. Саржгюль, Коджешанско 1500 л., 26. с. Алифакъ, Коджешанско 500 л., 27. с. Сату ноу, Мачинско 700 л., 28. гр. Мачинъ 2000 л., 29. с. Енишенидъ, Кузгунско 1000 л., 30. с. Караалъ-Кула, Мангал. 600 л., 31. с. Кавгаджи, Коджешанско 1000 л., 32. гр. Исакача 2000 л., 33. с. Иманъ-Чешме, Коджешанско 600 л., 34. Гюльпунаръ, Кузгунско 800 л., 35. с. Потуръ, Коджешанско, 2000 л., 36. с. Ески-баба, Коджешанско 1000 л., 37. с. Каменна, Коджешанско 500 л., 38. с. Малкъ-Гаргалъкъ, Коджешанско 1000 л., 39. гр. Тулча 5000 л., 40. с. Асърларъ, Кузгунско 1000 л., 41. с. Кавлий, Кузгунско 1000 л., 42. с. Долень-Ирмилъ Коджешанско 1000 л., 43. с. Паркешъ, Исакаченско 200 л., 44. с. Лишица, Кузгунско 2000 л., 45. с. Саржюртъ, Коджешанско 820 л., 46. с. Голѣмъ-Гаргалъкъ, Кюстендженово 800 л. Всичко 60,200 л.

Картина Св. Кирилъ и Методий. Народопомагателния фондъ „Добруджа“ е пустилъ въ продажба художествена репродукция отъ картината Св. Кирилъ и Методий, изработена отъ бом (дрѣвобарбендрукъ) по оригинала, рисуванъ отъ художника г. Ив. Кичевъ. Видю Отпечатана е върху картонъ голѣмъ форматъ 85—70 см. Доставка се отъ фондъ „Добруджа“ уа. Гурко № 17, София и при всички софийски книжари. Цѣна 7 лева. За добруджа при книжарница „Добруджа—Бабадагъ“.

Упомяватъ се г.г. абонатитъ на в. „Добруджа“ при подновяване на абонамента и промѣна на адреситъ си, НЕПРѢМЪВНО да съобщаватъ и № на етикетчето, на което сж напечатани адреситъ имъ.

Отъ Администратцията.

МАРТИРОЛОГЪ НА ИЗВИТИТЪ И ЗАГИНАЛИТЪ ВЪ МОЛДОВА ОТВЛЪЧЕНИ ДОБРУДЖАНЦИ

25.

№ по редъ	Име и прѣзиме на загиналия	Отъ гдѣ е родомъ	Околия	Възраст	Самено по-кожене	Колко деца има	Занятие	На коя дата прѣзъ 1916 г. е билъ отвлеченъ	Гдѣ е загиналъ
784	Ахмедъ Вилизъ	с. Гречи	Мачинска	50	жененъ	1	надничаръ	16/VIII	Дороховъ
785	Мустафа Хасановъ	"	"	33	"	"	"	"	"
786	Байрамъ х. Махмудовъ	"	"	40	"	"	хлѣбаръ	"	"
787	Хасанъ Османовъ	"	"	33	жененъ	3	градничаръ	"	"
788	Доня Кирчевъ	с. Налбантъ	Тулчанска	67	"	6	земледѣлецъ	17/VIII	Стефанеши
789	Петръ Кирчевъ	"	"	61	"	8	"	"	"
790	Василъ Стояновъ	"	"	70	вдовецъ	5	"	"	"
791	Димитръ Карагюзевъ	"	"	65	"	5	земледѣлецъ	"	"
792	Стоянъ Д. Стояновъ	"	"	54	жененъ	6	"	"	"
793	Евлия Камберлиновъ	"	"	52	"	5	"	"	"
794	Андрѣй Башкиановъ	"	"	60	"	6	земледѣл.	"	"
795	Евлия Камберлиновъ	"	"	60	"	7	"	"	"
796	Тодоръ Ст. Тидоровъ	"	"	58	"	5	"	"	"
797	Петръ Джамбазовъ	с. Касъмча	"	80	"	5	"	"	"
798	Алексъ Стояновъ	"	"	48	"	9	земледѣлецъ	6/IX	Стефанеши
799	Пантелѣй Карчевъ	"	"	49	вдовецъ	1	"	"	"
800	" Ианчевъ	"	"	54	жененъ	2	"	"	"
801	Валчо Пауновъ	"	"	60	"	8	земледѣлецъ	"	"
802	Коста Буцаровъ	с. Меджидийска	"	62	"	4	воденячаръ	"	"
803	Тодоръ Митовъ	гр. Меджидие	"	46	"	"	"	"	"
804	Панафотъ Чаушовъ	"	"	65	"	"	"	"	"
805	Юрданъ Генчевъ	"	"	51	"	"	"	"	"
806	Петю Стяновъ	"	"	60	"	"	"	"	"
807	Живко Митовъ	"	"	23	"	"	"	"	"
808	Христо Иосифовъ	"	"	18	"	"	"	"	"
809	Андрѣй Иланевъ	"	"	25	"	"	"	"	"
910	Силъсъ х. Иса	"	"	48	"	"	"	"	"
811	Риза Тивовъ	"	"	42	"	"	"	"	"
812	Абдула х. Мустафъ	"	"	35	"	"	"	"	"
813	Ибраимъ Илусъ	"	"	50	"	"	"	"	"
814	Наратосъ Анаст. Асанъ	"	"	51	"	"	"	"	"

(слѣдъ)